Potilaan riskikäyttäytymisen ennakointi ja hallinta -koulutus

Koulutusmenetelmän kehittämishankkeen loppuraportti

06/2025-09/2026

Työsuojelurahasto
Arbetarskyddsfonden
The Finnish Work Environment Fund

Mistä lähdettiin liikkeelle?

- Työelämälähtöinen tarve
  - Lukuisat erilaiset koulutusmallit, joiden ajankohtainen määrä tai sisällölliset ominaisuudet eivät ole tiedossa. Viimeisin kooste tehty vuonna 2014 (Lantta, 2014)
    - Osa kaupallisesti sertifioituja ja osa organisaatioissa tarvepohjaisesti kehitettyjä
    - Yhtenevät koulutuskäytännöt puuttuvat kansallisesti
  - Nykyisten koulutusten painottuminen lähikoulutukseen
    - Pääsy koulutuksiin saattaa viivästyä
    - Monen päivän koulutuksien toteuttamisen taloudelliset vaikutukset
- Tutkimuslähtöinen tarve
  - Tutkimusta ei juurikaan ole kohdistettu koulutuksiin kansallisessa kontekstissa
  - Koulutusten vaikutusten arviointikäytännöt vaihtelevat
  - Ajankohtaista tutkittua tietoa koulutusten vaikutuksista ei ole saatavilla kansallisella tasolla

Potilaan riskikäyttäytymisen ennakointi ja hallinta- hybridikoulutushanke

Hankkeen tavoitteena oli edistää psykiatrisen hoidon työ- ja potilasturvallisuutta kehittämällä uusi hybridimuotoinen henkilöturvallisuuskoulutus potilaan riskikäyttäytymisen ennakointiin ja hallintaan.

Hanke koostui kolmesta vaiheesta:

1. Nykyisten koulutuskäytäntöjen kartoitus ja parhaiden koulutuskäytäntöjen määrittely
2. Uuden hybridimuotoisen koulutuksen kehittäminen
3. Uuden koulutuksen pilottitutkimus ja alustavien vaikutusten tutkiminen

Tarkoituksena oli:

- Vastata loppukäyttäjien ja toimintaympäristön tarpeisiin
- Pyrkiä parantamaan koulutusten saatavuutta ja yhtenäistämään koulutuskäytäntöjä
- Kehittää koulutus, joka perustuu parhaisiin koulutuskäytäntöihin, tutkimustietoon ja soveltuviin pedagogisiin ratkaisuihin.

TURUN YLIOPISTO

Hankkeen yhteistyökumppanit

- Niuvanniemen sairaala
- TYKS psykiatria
- HUS psykiatria
- Oulun ammattikorkeakoulu
- Itä-Suomen yliopisto
- ERA-verkosto
- Rahoittajana toimi: Työsuojelurahasto, Arbetarskyddsfonden, The Finnish Work Environment Fund

Kuva: Pixabay

Kehitetty koulutusmenetelmä: Potilaan riskikäyttäytymisen ennakointi ja hallinta -verkkokoulutus

TURUN YLIOPISTO

Verkkokoulutuksen perustiedot

Kohderyhmä:

- Välitöntä potilastyötä tekevät terveydenhuollon ammattilaiset, jotka työskentelevät psykiatrian toimintaympäristöissä

Esitieto vaatimukset:

- Koulutus ei edellytä aiempaa kokemusta tai tietämystä potilaan riskikäyttäytymisen ennakoinnista, ennaltaehkäisystä tai hallinnasta

Koulutuksen suorittaminen:

- Verkkokoulutus suositellaan käytäväksi moduuli kerrallaan. Yhden moduulin voi käydä itselleen sopivissa osioissa.
- Verkkokoulutuksen viitteelliseksi suoritusajaksi suositellaan kokonaisuudessa kolmea viikkoa verkkokoulutuksen aloittamisesta.
- Verkkokoulutuksen suorittamiseen on hyvä varata aikaa kokonaisuudessaan 7–8 tuntia.
- Arvioituun kestoon ei ole sisällytetty tehtävien suorittamista omassa työyksikössä.

TURUN YLIOPISTO

Moduulien teemat

Moduuli 1	Moduuli 2	Moduuli 3
• Aggressiivisen käyttäytymisen tekijöiden ymmärtäminen • Riskikäyttäytymisen ennakointi ja ennaltaehkäisy • Ammatillinen toiminta ja toimintakyky riskikäyttäytymisen ennakoinnissa ja ennaltaehkäisyssä Jokaisessa teemassa on määritelty teemakohtaiset osaamistavoitteet.	• Riskikäyttäytymisen ennaltaehkäisy ja vuorovaikutus kohonneen riskin aikana • Riskikäyttäytymisen turvallinen hallinta • Ammatillinen toiminta ja toimintakyky riskikäyttäytymisen hallinnassa Jokaisessa teemassa on määritelty teemakohtaiset osaamistavoitteet.	• Riskikäyttäytymisen jälkiselvittelyn merkitys • Tilanteiden jälkipurku- ja puinti Jokaisessa teemassa on määritelty teemakohtaiset osaamistavoitteet.

TURUN YLIOPISTO

Koulutuksen pilotointi ja käyttöönotto

Verkkokoulutus pilotoitiin yhdessä organisaatiossa kesällä 2026 aikana.

- 36 osallistujaa suoritti verkkokoulutuksen loppuun pilottijakson aikana
- Palautteiden mukaan koulutus oli käytettävä ja hyväksyttävä loppukäyttäjien keskuudessa

Verkkokoulutus tullaan avaamaan kaikille ammattilaiskäyttäjille vuoden 2026 loppuun mennessä Mielenterveystalon koulutusalustalle

- Koulutus on ilmainen
- Sitä voidaan hyödyntää organisaatioissa omien koulutusten rinnalla
- Organisaatioissa voidaan arvioida, voidaanko osaa käytettävän koulutusmallin lähikoulutuksessa koulutettavasta teoriaosuudesta korvata PRE-H -verkkokoulutuksella

TURUN YLIOPISTO

PRE-H – hybridikoulutushankkeen seuraavat vaiheet

- Lähikoulutukseen liittyvän koulutusmanuaalin ja suositusten loppuunsaattaminen seuraavalla hankekautena
- Hankkeen aikana havaittiin, että lähikoulutuksissa opetettavat fyysisen hallinnan tekniikat ja asiantuntijakonsensus suositeltavista tekniikoista vaativat oman hankekokonaisuuden
- Verkkokoulutuksen kehittäminen laajemman palautteen keruun perusteella
    - Avohoitoon soveltuvan version kehittäminen
    - Syventävien osioiden kehittäminen

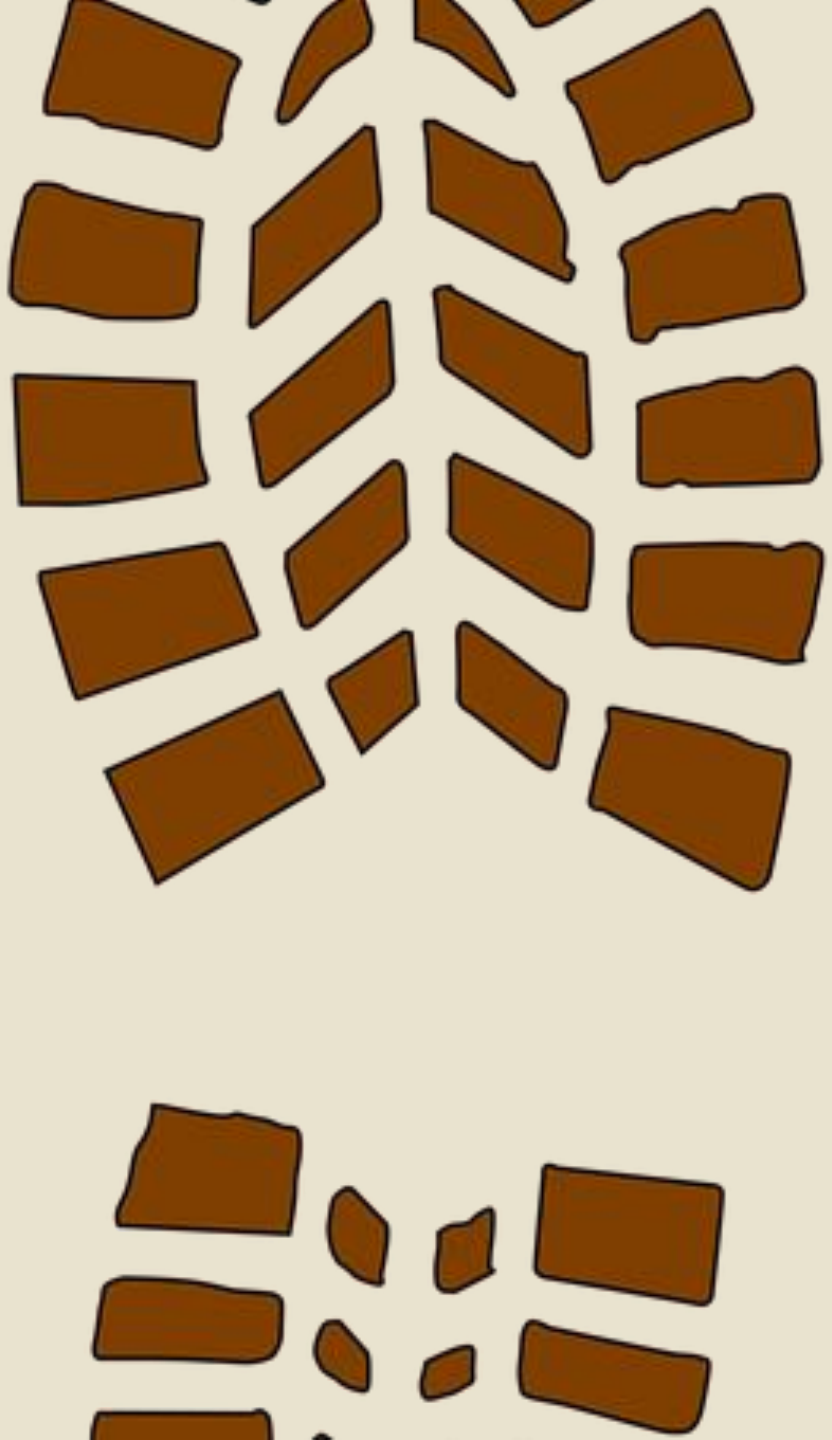

Get inspired.

Lisätietoja antavat:

Hankkeen vastuullinen johtaka Tella Lantta,
tella.lantta@utu.fi
Turun yliopisto, hoitotieteen laitos
Maiju Björkqvist, mebjor@utu.fi
Turun yliopisto, hoitotieteen laitos
Maria Ameel, maria.ameel@hus.fi
HUS psykiatria

Työsuojelurahasto
Arbetarskyddsfonden
The Finnish Work Environment Fund

TURUN YLIOPISTO

NIUVANNIEMEN SAIRAALA
HUS
TYKS